

A fokozatszerzéshez szükséges bírálati eljárás a PPKE bölcsészeti- és társadalomtudományi doktori iskoláiban

1. A bírálati eljárás megindítása (fokozatszerzési kérelem)

1.1 A bírálati folyamat a bírálati eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtásával kezdődik. A kérelmet ajánlott a disszertáció nyilvános védésre történő benyújtásának várható időpontja előtt legalább egy évvel leadni. A disszertáció munkahelyi vitára szánt változatát a kérelem benyújtása után, vagy a kérelemmel egy időben is le lehet adni.

1.2 A kérelmet és a doktori eljárás bizottságait (munkahelyi vita bizottsága, vö. 3.2, nyilvános vita bizottsága, vö. 7.2) jóvá kell hagynia a Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Doktori és Habilitációs Tanácsnak (BTDHT) és az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanácsnak (EDHT) is. Az EDHT évente négyszer ülészik.

1.3 A kérelem benyújtásához nem szükséges az abszolutórium megléte, azonban a kérelem elfogadásához szükséges a 4.1-ben írt publikációs minimumkövetelmények teljesítésének igazolása. Az abszolutóriumot legkésőbb a disszertáció nyilvános védésre történő benyújtását megelőzően kell megszerezni. Az abszolutórium publikációs minimumkövetelményeit az adott képzési program képzési terve szabályozza (lásd még 4.2). Mivel a doktori képzés (az Nftv 59.§ (1) l) pontja szerint) maximálisan 8 aktív félév időtartamú lehet, az abszolutóriumot, beleértve a kutatási és disszertációs szakasz összes kreditjét, 8 beiratkozott félév alatt kell megszerezni. Amennyiben a hallgató az utóbbiakat a 8. aktív féléve során várhatóan nem szerzi meg teljes körűen, úgy számára passzív félév igénybevétele javasolt.

1.4 A kérelem részeként kell megjelölni, ha a hallgató az értekezését a képzési program nyelvétől eltérő nyelven kívánja elkészíteni, illetve ha a bírálati eljárást a képzési program nyelvétől eltérő nyelven kéri lefolytatni (az értekezés elkészítése és a bírálati eljárás lefolytatása a képzés nyelvével megegyező idegen nyelven a BTDHT 67/2024 (III. 14.) sz. határozata alapján külön engedély nélkül történhet). Ezek engedélyezéséről – a DI tanácsa javaslatának figyelembevételével – a BTDHT dönt.

A PPKE BTK doktori iskoláiban:

- *angol nyelvű képzési program esetében a disszertáció és a bírálati eljárás szokásos nyelve az angol,*
- *magyar nyelvű képzési program esetében a disszertáció szokásos nyelve a magyar, de kérhető engedély idegen nyelvű disszertáció készítésére is,*
- *magyar nyelvű képzési program esetében a bírálati eljárás szokásos nyelve a magyar, de kérhető engedély idegen nyelvű bírálati eljárás lefolytatására is. A bírálati eljárás nyelve lehet a magyar abban az esetben is, ha a disszertáció idegen nyelvű.*

A disszertáció ill. a bírálati eljárás nyelvére vonatkozó egyéni kérelmeket a BTDHT egyéb szempontok mellett a bírálati folyamat szakmailag megfelelő színvonalú lefolytathatóságának figyelembevételével mérlegeli.

1.5 A kérelem és mellékletei letölthetők a Doktori és Habilitációs Iroda (Doktori Iroda) honlapjáról; mindenből – tehát a mellékletekből is – egy eredeti és egy elektronikus példányt kell leadni. A mellékletek:

- egyetemi oklevél (külföldön szerzett oklevél esetén az elismertetésre vonatkozó kérelem és az oklevél hivatalos fordítása),
- idegen nyelvű eljárás lefolytatásának engedélyezése iránti esetleges kérelem (a képzés nyelvével megegyező idegen nyelv esetén erre nincs szükség),
- doktori értekezés címe és – a témavezető által elfogadásra javasolt és aláírt – témavázlata (kivonata),
- a jelölt tudományos munkásságát bemutató dokumentumok: a megjelent ill. közlésre elfogadott publikációk listája az MTMT-ből, az egyes publikációk bibliográfiai adataival (a fokozatszerzéshez szükséges publikációs minimum kritériumokat lásd a 4. pontban); a még meg nem jelent publikációk esetében a közlésre való elfogadás igazolása (pl. kiadótól, szerkesztőtől kapott email); valamint a publikációk elektronikus példánya,
- a jelölt nyelvismeretét bizonyító dokumentumok (nyelvvizsga-bizonyítvány, egyetemi oklevél), illetve a Doktori Iskola tanácsa által kiadott esetleges nyilatkozat a nyelvtudás más módon történt igazolásának elfogadásáról (második idegen nyelv esetében),
- részletes tudományos életrajz,
- a témavezető által aláírt javaslat a munkahelyi vita és nyilvános vita bizottsági összetételeire, vö. 3.2 és 7.2 (az űrlap letölthető a honlapról; ebből elegendő egy példány, de Word-formátumban is be kell nyújtani; ezen fel kell tüntetni a külső tagok affiliációját, beosztását és e-mail címét, valamint minden további tag e-mail címét);
- bizottsági tagságot elfogadó nyilatkozatok (mindegyik bizottsági tagtól külön, aláírva; letölthető a honlapról).

A kérelem űrlapján a komplex vizsga pontos dátumát és a doktori képzésben szerzett abszolutórium pontos dátumát a Doktori Iroda tölti ki.

2. Az értekezés benyújtása a munkahelyi vitára

2.1 Az értekezést az illetékes doktori iskolában a nyilvános védésre történő benyújtást megelőzően vitára kell bocsátani (munkahelyi vita, „házi véde”). A vitát a BTDHT megbízásából az illetékes Doktori Iskola szervezi.

2.2 A témavezető nyilatkozatát a disszertációnak a munkahelyi vitára való benyújthatóságáról mellékelni kell a disszertációhoz.

2.3 A disszertáció munkahelyi vitára szánt változata csak a fokozatszerzési kérelem benyújtása után, vagy azzal egy időben nyújtható be. A disszertációt a munkahelyi vitára – a doktori cselekmények megfelelő ütemezése érdekében – ajánlott a nyilvános védésre történő benyújtás várható időpontja előtt legalább fél évvel leadni. (Amennyiben az értekezés munkahelyi vitára leadott változatát a jelölt ennél később adja le, akkor nem garantálható, hogy a munkahelyi vita opponensei és más bizottsági tagjai számára kellő idő álljon rendelkezésre az értekezés áttanulmányozására és vélemények készítésére, majd pedig a jelöltnek elegendő ideje legyen a munkahelyi vita alapján a disszertáció végleges, nyilvános védésre benyújtandó változatának elkészítésére.)

3. A munkahelyi vita

3.1 A vita célja, hogy előzetes visszajelzést adjon a jelöltnek a disszertációja benyújtott – általában előzetes, még átdolgozandó – változatáról. A vita során meg kell győződni arról, hogy a doktori munka

- témája tudományosan értelmezhető-e,
- hiteles adatokat tartalmaz-e,
- az abban foglalt tudományos eredmények a doktorandusz eredményei-e,
- az értekezés a formai követelményeknek megfelel-e.

A lefolytatott vitáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyben feltüntetik a jelenlevők névsorát, valamint röviden rögzítik a vitán a fenti kérdésekről kialakult álláspontot, illetőleg az elhangzott véleményeket, és különösen azt, hogy javasolják-e az értekezésnek – az elhangzottak alapján akár módosított formájú – benyújtását.

3.2 A munkahelyi vita bizottságának elnöke a PPKE egyetemi tanára kell legyen. Az elnök nem lehet a hallgató doktori témavezetője. A bizottságnak legalább két további tagja a két opponens (bíráló). A munkahelyi vita bizottsága általában öt tagú.

4. Publikációs minimum követelmények

4.1 A hallgatónak a bírálati eljárásra történő jelentkezéskor rendelkeznie kell minimum három – a Magyar Tudományos Művek Tárában (MTMT) is rögzített és a doktori iskolához affiliált – tudományos publikációval. E minimálisan három publikáció közül legfeljebb egy lehet recenzió, és mindháromnak megjelent vagy igazoltan közlésre elfogadott státuszúnak kell lennie.

4.2 A disszertáció nyilvános védésre történő benyújtását megelőzően, az abszolutórium kiállításához a hallgatónak a képzési tervben előírt mennyiségű kredittel kell rendelkeznie saját kutatáson alapuló tudományos publikációkból. Az abszolutóriumhoz szükséges publikációs krediteket is 8 beiratkozott félév alatt kell megszerezni (vö. 1.3).

5. Az értekezés benyújtása a nyilvános vitára

5.1 A végleges értekezést a nyilvános vitára a komplex vizsga napját követő három tanéven belül kell benyújtani. Ebbe az időszakba az ezen időszak alatt esetlegesen passzívált félévek is beleszámítanak. A fokozatszerzési eljárásban a hallgatói jogviszony szünetelése legfeljebb két félév lehet.

(A veszélyhelyzetre tekintettel annak, aki a komplex vizsgáját 2018. február 1. és 2021. augusztus 31. között teljesítette, az értekezését a nyilvános vitára a komplex vizsga napját követő négy tanéven belül kell benyújtania. Ebben az esetben a fokozatszerzési eljárás alatt a hallgatói jogviszony szünetelése legfeljebb négy félév lehet.)

Különös méltánylást érdemlő esetben kérelem nyújtható be a határidő legfeljebb egy évvel történő meghosszabbítására. A kérelmet a Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Doktori és Habilitációs Tanács bírálja el.

5.2 A disszertáció nyilvános védésre történő benyújtásának előfeltétele az abszolutórium megszerzése. Az abszolutórium kiállításához meg kell szerezni az adott képzés képzési tervében előírt publikációs krediteket (vö. 4.2).

5.3 A témavezető nyilatkozatát a disszertációnak a nyilvános vitára való benyújthatóságáról mellékelni kell a disszertációhoz.

5.4 A nyilvános vita opponensei a felkérést követő – szorgalmi időszakra eső – összesen két hónapon belül készítik el írásbeli bírálatukat az értekezésről. Ebben nyilatkoznak, hogy javasolják-e az értekezés kitézését nyilvános vitára. Ha az egyik bíráló javaslata nemleges, új, harmadik bírálót kell felkérni, aki ugyancsak tagja lesz a bírálóbizottságnak. Két elutasító bírálat esetén az értekezést vissza kell utasítani, és a doktori eljárást, valamint a doktorandusz hallgatói jogviszonyát meg kell szüntetni. Két támogató bírálat alapján az értekezést a bírálatok beérkezésétől számított és a szorgalmi időszakra eső két hónapon belül nyilvános vitára kell bocsátani.

5.5 A doktori kormányrendelet rendelkezése szerint elutasított értekezés (vagy sikertelen nyilvános védés) esetén ugyanazon doktori témában új doktori értekezés benyújtása leg hamarabb két év elteltével, legfeljebb egy alkalommal kezdeményezhető.

5.6 Amennyiben az értekezést a jelölt nem nyújtja be határidőre, a hallgatói jogviszonyát meg kell szüntetni. Ez esetben – amennyiben megfelelő publikációkkal már rendelkezik – később újra jelentkezhetsz egyéni képzésre a doktori iskolába. Újbóli felvétele esetén újból komplex vizsgát kell tennie, korábban elvégzett tantárgyai, megszerzett kreditjei pedig elismertethetők.

6. A nyilvános vitára benyújtott értekezés

6.1 Az értekezés a doktorandusz célkitűzéseit, új tudományos eredményeit (szakmai alkotásának leírását, szakirodalmi ismereteit, kutatási/alkotó módszereit) bemutató, összefoglaló jellegű munka. Az értekezés a képzési program nyelvétől eltérő nyelven is elkészíthető, amennyiben azt a BTDHT

engedélyezte (vö. 1.4). Doktori értekezés társszerzővel nem írható. A benyújtott értekezés nem módosítható vagy vonható vissza.

6.2 Az értekezésben fel kell tüntetni a szerzőt, a témavezetőt, a doktori iskolát, a műhelyt (ha van), a készítés helyét és a befejezés idejét. Az értekezéshez tartalomjegyzék és irodalomjegyzék, valamint a saját publikációk jegyzéke tartozik. A disszertációhoz függelék is tartozhat (pl. fénykép-, dokumentumgyűjtemény stb.). Mellékelni kell hozzá a témavezető ajánlását (maximálisan 3 oldal).

6.3 Az értekezést három kinyomtatott és bekötött példányban, valamint elektronikus formában kell benyújtani. A doktori értekezés benyújtójának nyilatkoznia kell arról, hogy nincs folyamatban ugyanezen tudományágban doktori fokozatszerzési eljárása, illetve két éven belül nem volt sikertelenül zárult doktori védése.

6.4 Az értekezéshez legfeljebb 20 A/5-ös oldal terjedelemben, 10-es betűmérettel szedve, a Doktori Irodával előzetesen egyeztetett kinyomtatott példányszámban, valamint elektronikus fájlként mellékelni kell az értekezés téziseit (téziszűzet). A doktori értekezés tézisei tartalmazzák:

- a) az I. részben a kitűzött kutatási feladat rövid összefoglalását;
- b) a II. részben az elvégzett vizsgálatok rövid leírását, a kutatás módszerét, az anyaggyűjtés – vagy kísérleti munka – módszereit, a források feltárását, illetőleg felhasználását;
- c) a III. részben a tudományos eredmények rövid, tézisszerű összefoglalását, azok hasznosítását, illetve a hasznosítás lehetőségeit (hasznosítás lehet: az eredmények közvetlen vagy közvetett gyakorlati alkalmazása, illetőleg a tudományág belső fejlődésének elősegítése vagy más tudományág új ismeretekkel való gyarapítása);
- d) a IV. részben a munka témaköréből készült publikációk jegyzékét.
- e) Kollektív kutatómunka eredményeit felhasználó értekezés esetén a doktorandusz részletesen és pontosan ismerteti a kollektíva munkájában kifejtett saját munkásságát. A téziseket a doktorandusznak előzetesen láttamoztatnia kell a kollektíva többi tagjával, akiknek egyúttal nyilatkozniauk kell arról is, hogy a tézisekben ismertetett eredményeket a doktorandusz eredményeinek ismerik-e el.

A magyar nyelvű értekezés téziseit angolul is, vagy a téma által indokolt más idegen nyelven is el kell készíteni.

7. A nyilvános vita

7.1 A doktori értekezést bírálóbizottság előtt nyilvános vitában kell megvédeni. A vitát a két támogató javaslat beérkezésétől számított szorgalmi időszakra eső két hónapon belül kell megrendezni.

7.2 A nyilvános vita bizottsága az elnököt is beleértve általában hat tagból áll (lehet több tagú is). A hallgató témavezetője a bizottságban nem vehet részt. A bizottság elnöke a PPKE szakmailag

illetékes egyetemi tanára vagy Professor Emeritusa kell legyen. Ez alól csak akkor tehető kivétel külső egyetemi tanár vagy Professor Emeritus felkérésével, ha az intézményben nincsen a dolgozat témája szerinti tudományterületen ennek megfelelő személy. A bizottságnak legalább két további tagja a két opponens (hivatalos bíráló). Az opponensek legalább egyike és a bírálóbizottság legalább egy további tagja nem lehet „belső” tag: olyan („külső”) személy kell legyen, aki nem áll a PPKE-vel munkaviszonyban, illetve más foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban, és nem a PPKE Professor Emeritusa. A bizottság további tagjai leggyakrabban belsőök, de lehetnek külsőök is. A bizottság egyik (általában a bírálókön kívüli, belső) tagja a bizottság titkára.

7.3 A jelölt a bírálatokat előzetesen kézhez kapja, és azokra a nyilvános vita előtt írásban is válaszol. A nyilvános vita keretében a doktorandusz szabad előadásban ismerteti értekezésének téziseit, majd a hivatalos bírálók és a bírálóbizottsági tagok, valamint a jelenlevők észrevételeire, kérdéseire válaszol.

7.4 A vita lezárása után a bizottság zárt ülésen, titkos szavazással, 1–2–3–4–5 pontozással határoz az értekezés elfogadásáról, amihez az elérhető pontszám legalább 60 %-a szükséges. A doktori kormányrendelet rendelkezése szerint amennyiben az értekezést a vitán a bizottság elutasítja (az elért pontszám kevesebb, mint az elérhető pontszám 60 %-a), akkor – amennyiben az értekezését egy előző doktori bírálati eljárás keretében a részt vevő bírálók nem utasították el – ugyanazon doktori témában új doktori értekezés benyújtása leg hamarabb két év elteltével, legfeljebb egy alkalommal kezdeményezhető.

7.5 Sikeres védés esetén a doktori fokozat minősítését a nyilvános vitán kapott pontszámok átlaga határozza meg, a következőképpen:

- 4,50 és felette – *summa cum laude*,
- 3,50–4,49 – *cum laude*,
- 2,00–3,49 – *rite*.